

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Doc. dr inż. Aleksander Pawlik
1929 - 2009

Dnia 11 lipca 2009 roku, po długiej i ciężkiej chorobie, zmarł **doc. dr inż. Aleksander Pawlik**, uczony o wielkiej wiedzy i człowiek o niezwykle rzadko spotykanej wysokiej kulturze osobistej.

Urodził się 12 listopada 1929 roku w Poznaniu. Wiosną 1940 roku wraz z rodziną został przez Niemców wysiedlony z Poznania do Dynowa (województwo podkarpackie). Tam kończy szkołę podstawową oraz w ramach tajnego nauczania pierwszą klasę gimnazjum. Po zakończeniu wojny przeprowadza się do Dusznik Zdroju.

Do Państwowego Gimnazjum, a następnie Liceum Ogólnokształcącego uczęszcza w Kłodzku, które ukończył w 1949 roku. W tym samym roku podjął studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej, które ukończył w 1952 roku uzyskując tytuł inżyniera mechanika.

W kwietniu 1953 roku rozpoczął pracę w Instytucie Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie. Od lipca 1953 roku do lutego 1954 roku przebywał w Korei, gdzie pracował w Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych oraz w Komisji Repatriacyjnej. W 1953 roku podjął studia magisterskie na Wydziale Mechanizacji Rolnictwa Politechniki Warszawskiej, które kontynuował po powrocie do kraju równoległe z pracą zawodową w IMER. Dyplom magistra inżyniera mechanika uzyskał w 1955 roku.

W Instytucie Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie (później Instytucie Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa) pracował do przejścia na emeryturę z końcem 1994 roku, kolejno na stanowiskach: konstruktora, asystenta, starszego asystenta, adiunkta, samodzielnego pracownika naukowo-badawczego i docenta. Na stanowisko docenta został powołany przez Ministra Rolnictwa w kwietniu 1973 roku. W latach 1955-1964 pełnił funkcję kierownika pracowni maszyn do siewu i sadzenia, a następnie pracowni narzędzi uprawowych. Od 1965 roku do końca pracy w Instytucie pełnił kolejno funkcje kierownika: Zakładu Mechaniczno-Technologicznego, Zakładu Pomiarów i Analiz oraz Zakładu Jakości i Niezawodności.

W latach 1961-1964 pracował również w Katedrze Maszyn Rolniczych Politechniki Warszawskiej na stanowisku asystenta, a później starszego asystenta.

W 1964 roku na podstawie rozprawy „Opory orki w świetle pomiaru ciśnienia skiby na powierzchnię roboczą korpusu pługa”, wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. inż. Czesława Kanafojskiego, Rada Wydziału Maszyn Roboczych i Pojazdów Politechniki Warszawskiej nadała mu stopień naukowy doktora nauk technicznych.

W 1968 roku, jako stypendysta FAO, przebywał na trzymiesięcznym stażu naukowym w Wielkiej Brytanii i Republice Federalnej Niemiec.

W ciągu pierwszych 15 lat pracy doc. dr inż. Aleksander Pawlik specjalizował się przede wszystkim w dziedzinie narzędzi i maszyn uprawowych. Jego prace z tego okresu dotyczyły dynamiki pługa i rotacyjnych maszyn uprawowych, przede wszystkim zaś problemów związanych z przystosowaniem narzędzi uprawowych do zwiększonych prędkości roboczych. Do tej grupy prac należy zaliczyć również konstrukcję wdrożonego do praktyki pługa do układania w gruncie kabla telekomunikacyjnego. W późniejszym okresie wraz z zespołem Zakładu Pomiarów i Analiz opracował konstrukcję zestawu tensometrycznych przetworników do pomiaru

oporów roboczych oraz momentów obrotowych, stanowiących przez wiele lat podstawowe wyposażenie Instytutu do pomiaru dynamiki maszyn i narzędzi rolniczych. Po objęciu kierownictwa Zakładu Jakości i Niezawodności kieruje pracami naukowymi z dziedziny eksploatacji sprzętu rolniczego. Zakład ten wyspecjalizował się w badaniach niezawodności ciągników i maszyn rolniczych w warunkach naturalnej eksploatacji. Badania prowadzone według oryginalnych metodyk, z szerokim wykorzystaniem nowoczesnych metod przetwarzania danych, miały wówczas charakter pionierski nie tylko w naszym kraju i w związku z tym były przedmiotem licznych nagród i wyróżnień.

Od 1964 roku zajmował się problematyką jakości sprzętu rolniczego, początkowo jako ekspert Biura Zakładu Jakości przy Głównym Urzędzie Miar, później zaś jako odpowiedzialny za kwalifikację jakości maszyn rolniczych prowadzoną przez Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie. Dzięki temu nawiązał bardzo ścisłą współpracę z przemysłem ciągników i maszyn rolniczych i miał możliwość skutecznego wpływania na jakość jego wyrobów. Trzydzieści lat pracy w dziedzinie jakości uwieńczył w 1993 roku uzyskaniem dla Instytutu uprawnień jednostki certyfikującej wyroby w ramach nowego systemu badań i certyfikacji.

Jako przedstawiciel Polski brał udział w ponad 20 sesjach grup roboczych komisji RWPG przy opracowywaniu projektów norm międzynarodowych, dotyczących metodyk badań maszyn rolniczych.

Był przez kilka kadencji członkiem Rad Naukowych IBMER, Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Technicznej Obsługi Rolnictwa w Żdżarach i Instytutu Mechaniki Politechniki Warszawskiej w Płocku.

Doc. dr inż. Aleksander Pawlik opublikował ponad 50 prac naukowych w wydawnictwach naukowych, w tym szereg na łamach naszego czasopisma. Ponadto był autorem lub współautorem około 150 nieopublikowanych prac badawczych i metodyk.

Działalność naukowa Docenta została uhonorowana dwiema nagrodami Ministra Rolnictwa: I stopnia w 1975 roku i II stopnia w 1976 roku, nagrodami V Wydziału Polskiej Akademii Nauk, dyrektora Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Eksploatacji Rolnictwa w Warszawie, Rady Zrzeszenia Producentów Maszyn Rolniczych „AGROMET” oraz licznymi dyplomami uznania, podziękowaniami i wyróżnieniami przyznawanymi przez fabryki maszyn rolniczych za wniesiony wkład w rozwój ich wyrobów.

Za osiągnięcia zawodowe Docent został odznaczony: Srebrnym (1969 r.) i Złotym Krzyżem Zasługi (1974 r.), Odznaką Zasłużonego Pracownika Rolnictwa (1982 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984 r.) i Medalem 40-lecia PRL (1984 r.).

W bogatym życiorysie doc. dr. inż. Aleksandra Pawlika na szczególną uwagę zasługuje Jego współpraca z miesięcznikiem naukowo-technicznym „Maszyny i Ciągniki Rolnicze” a następnie po zmianach tytułu „Przeglądem Techniki Rolniczej i Leśnej” i „Techniką Rolniczą Ogrodniczą Leśną”. Współpracę rozpoczął w 1962 roku od publikacji swoich artykułów naukowych. W następnych latach pełnił funkcję członka i wiceprzewodniczącego Rady Programowej oraz redaktora działowego. W 1986 roku objął stanowisko zastępcy redaktora naczelnego, które pełnił do 2003 roku. W 2004 roku został ponownie powołany na wiceprzewodniczącego Rady Programowej, pełniąc tę funkcję do ostatnich dni swego życia. Doc. dr inż. Aleksander Pawlik, pełniąc różne funkcje w czasopiśmie wniósł wielki wkład w jego rozwój a poprzez recenzje wielu artykułów przyczynił się do wysokiego ich poziomu merytorycznego. Moja ponad 22-letnia bezpośrednia współpraca z doc. dr. inż. Aleksandrem Pawlikiem stanowiła wyróżnienie i dużą satysfakcję. W mojej pamięci pozostanie jako Człowiek niezwykle życzliwy, o wielkiej wiedzy i kulturze osobistej.

Żegnam Pana, Panie Docencie, wraz z całym Zespołem Redakcyjnym i Radą Programową „Techniki Rolniczej Ogrodniczej Leśnej”.

Cześć Jego pamięci!

Czesław Waszkiewicz